

lemmer af og stedfortrædere til valgbestyrelsen vælges af og blandt medlemmerne af kommunalbestyrelsen i de kommuner, der indgår i opstillingskredsen, eller som opstillingskredsen er en del af, jf. folketingsvalglovens § 23, stk. 3, og Europa-Parlamentsvalglovens § 16, stk. 1, der henviser til reglerne i folketingsvalgloven herom. Ved folketingsvalg kan kandidater til valget i vedkommende stor- eller amtskreds ikke vælges som medlem af eller stedfortræder til en valgbestyrelse, jf. folketingsvalglovens § 27, stk. 1, og ved Europa-Parlamentsvalg kan ingen kandidat vælges til medlem af eller stedfortræder til en valgbestyrelse, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 16, stk. 2.

Ved kommunale valg vælges en valgbestyrelse for hver kommune henholdsvis amtskommune. Medlemmer og stedfortrædere vælges af og blandt medlemmerne af kommunalbestyrelsen henholdsvis amtsrådet, jf. den kommunale valglovs § 14, stk. 1. Der gælder ingen begrænsninger for kandidaters valg til valgbestyrelsen ved kommunale valg, og i praksis varetager kandidater i vidt omfang hverv som medlem af og stedfortræder til valgbestyrelsen.

Valgbestyrelserne, bortset fra amtsvalgbestyrelserne, forestår ved alle tre typer af valg bl.a. den endelige opgørelse af resultatet af stemmeafgivningen (fintællingen) i henholdsvis opstillingskredsen og kommunen, jf. folketingsvalglovens § 23, stk. 2, og § 72, stk. 1, og den kommunale valglovs § 13, stk. 2, nr. 3, og § 77, stk. 1. Ved Europa-Parlamentsvalg forestår valgbestyrelsen ikke blot fintællingen, men også den første stemmeoptælling, såfremt indenrigs- og sundhedsministeren har bestemt, at stemmeoptælling ikke finder sted på afstemningsdagen, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 17, stk. 1, og § 28, stk. 1 og 3. Ved fintællingen bistår valgbestyrelsen normalt alene af kommunalt ansat personale. Valgbestyrelsen kan dog bestemme, at tilfornordnede vælgere skal bistå ved fintællingen. Ved fintælling foretages dels en gentagelse af den stemmeoptælling, der var fundet sted på afstemningsstederne efter afstemningernes afslutning på valgaftenen, jf. ovenfor, dels en opgørelse af, hvorledes de afgivne stemmer for hvert parti/hver kandidatliste fordeler sig på personlige stemmer for hver enkelt kandidat og partistemmer/listestemmer. Der henvises herved til folketingsvalglovens § 73 og den kommunale valglovs § 78.

Efter den gældende lovgivning vedrørende de tre typer af valg findes der således ingen begrænsninger eller reguleringer vedrørende kandidaters varetagelse af hverv som valgstyret eller tilfornordnet vælger i forbindelse med afstemningen på valgdagen og den efterfølgende stemmeoptælling på afstemningsstederne,

jf. nærmere nedenfor i *afsnit 2.1.3*. Ved kommunale valg er der heller ingen begrænsninger eller reguleringer vedrørende kandidaters varetagelse af hverv som medlem af eller stedfortræder til valgbestyrelsen, mens der ved folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg er begrænsninger med hensyn til kandidaters varetagelse af hverv som medlem af eller stedfortræder til valgbestyrelsen.

2.1.3. Gældende regler om tilrettelæggelse af stemmeoptælling

Folketingsvalgloven henholdsvis den kommunale valglov indeholdt indtil 1964 henholdsvis 1962 detaljerede bestemmelser om fremgangsmåden ved stemmeoptælling på valgaftenen på de enkelte afstemningssteder. Blandt disse bestemmelser var der dog ingen, der nærmere regulerede kandidaters deltagelse i stemmeoptællingen. Detaljeringsgraden blev lempet ved lovændringer de nævnte år. Bestemmelserne om den nærmere fremgangsmåde ved stemmeoptælling blev helt fjernet ved folketingsvalgloven af 1987 og ved den kommunale valglov af 1989. Ved disse love blev det derimod udtrykkeligt pålagt kommunalbestyrelsen at sørge for at fastlægge de fornødne retningslinier for stemmeoptælling m.v. på valgaftenen (FT 1986-87, 1. samling, tillæg A, sp. 3317-3318 samt 3323, og FT 1988-89, tillæg A, sp. 2816 og 2822).

Heller ikke Europa-Parlamentsvalgloven indeholder bestemmelser om den nærmere fremgangsmåde ved stemmeoptælling. For så vidt angår det tilfælde, hvor stemmeoptælling finder sted på afstemningsdagen, henvises der til folketingsvalglovens regler herom, jf. Europa-Parlamentsvalglovens § 28, stk. 2. Lovens § 28, stk. 4, indeholder herudover en bemyndigelse til indenrigs- og sundhedsministeren til at fastsætte nærmere regler om gennemførelsen af stemmeoptællingen, uanset om stemmeoptællingen finder sted på afstemningsdagen eller på et senere tidspunkt. Bemyndigelsen er ikke udnyttet til at fastsætte nærmere regler om den praktiske tilrettelæggelse af stemmeoptællingen.

Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at valgstyret og de tilfornordnede vælgere er bekendt med deres opgaver på valgdagen (folketingsvalglovens § 45, stk. 4, Europa-Parlamentsvalglovens § 25, stk. 1, der henviser til folketingsvalglovens regler herom, og den kommunale valglovs § 51, stk. 4), herunder deres opgaver i forbindelse med stemmeoptællingen. Det er dermed kommunalbestyrelsens ansvar at sørge for at fastlægge retningslinier, der sikrer, at stemmeoptællingen på valgaftenen foregår forsvarligt og på en sådan måde, at uregelmæssigheder, herunder forvansk-